

Verslag vergadering raadsronde Groene Kamer 17.15 uur d.d. 6 november 2018

Verslag: de heer Van Vlodrop

Wijziging Begroting 2019 GGD ZL

Aanwezig:
Voorzitter: de heer Steijns
College: wethouder De Graaf
Griffie: de heer Jutten

Fractiewoordvoerders: De dames Slangen (PvdA), Van Loo (CDA), Van Mulken (Maastricht: Open Eerlijk en Democratisch), Rodolf-Lajeune (Seniorenpartij Maastricht), Politsch (D66).
De heren Grippeling (Partij voor de Vrijheid.), Garnier (Partij Veilig Maastricht), Limpens (VVD), Schulpen (Sociaal Actieve Burgerpartij), Janssen (GroenLinks), Vreken (SP), Van Est (50PLUS).

De **voorzitter** opent om 17.15 uur de vergadering. Hij deelt mee dat de GGD ZL een begrotingswijziging wil doorvoeren naar aanleiding van een aantal recente ontwikkelingen, zoals de groei van de vraag naar expertise en enkele landelijke ontwikkelingen. Gemeenteraden van betrokken gemeenten wordt gevraagd om een zienswijze in te dienen, het voorstel eventueel te amenderen en/of de wijziging goed te keuren.

Wethouder **De Graaf** legt uit dat de wijziging bestaat uit drie onderdelen.

- Een wijziging van de Wet publieke gezondheid zorgt ervoor dat het rijksvaccinatieprogramma per 1 januari 2019 onder bestuurlijke verantwoording van de gemeente komt. De middelen worden vanaf die dag via het Gemeentefonds verdeeld.
- De Wet meldcode verandert per 1 januari 2019. Daarmee kan geweld in gezinnen beter worden aangepakt. Veilig Thuis moet zaken langer en beter in de gaten houden. De wethouder stelt voor om een zienswijze in te dienen waarin voorgesteld wordt om de taken van Veilig Thuis zo veel mogelijk integraal met het lokale veld op te pakken.
- Het huidige budget voor de jeugdgezondheidszorg is niet voldoende. Voor 2019 is ervoor gekozen om het probleem met een begrotingswijziging op te lossen. Er wordt gewerkt aan een structurele oplossing met een jeugdgezondheidszorgorganisatie voor integrale zorg voor deze doelgroep (per 1 januari 2020). Spreekster heeft zich aangemeld als voorzitter van de stuurgroep om zo voldoende sturing te kunnen geven en te kunnen werken aan hun structureel sluitende begroting.

De **voorzitter** geeft ruimte voor een reactie.

50PLUS (Van Est) mist in het voorstel prestatie-indicatoren. Spreker heeft verder de volgende vragen en opmerkingen.

- Er is op dit moment sprake van groeiende achterstanden. Wat is de stand van zaken?
- Hebben de incidentele bijdragen van 2017/2018 tot resultaten geleid?
- Er wordt uitgegaan van gelijkblijvende omstandigheden. Als dat niet zo is, moet er dan weer meer geld bij?
- Er sprake van meer kinderen, meer contactmomenten en meer andere zaken. Is de gemeente nog wel in control?
- In het laatste kwartaal van 2018 zou inzicht worden gegeven in het ontwikkelperspectief. Wat is de stand van zaken?
- Er zijn geen reële parameters financiering van de JGZ. Waarop is dat gebaseerd?
- De wet voor het rijksvaccinatieprogramma is op 1 januari 2018 ingegaan. Waarom is het destijds niet meegenomen in de begroting?
- De bijdrage van 975.000 euro voor Veilig Thuis is meegenomen in de begroting van 2019. Wat zijn hierbij de prestatie-indicatoren?
- Wachtlijsten zijn ontoelaatbaar. Betekent dat een opneembegroting?

De fractie maakt zich zorgen.

SAB (Schulpen) heeft de volgende vragen en opmerkingen.

- Het lijkt erop dat een incidentele bijdrage een structureel karakter krijgt. Er wordt nu gewerkt aan een structurele oplossing. Zijn daarmee de incidentele bijdragen van de baan?
- Het grote aantal noshowmomenten zou te maken hebben met beschikbare capaciteit. Is dit nu goed georganiseerd en kunnen eventuele meerkosten worden verhaald op noshowers?
- Mensen die in de vrouwenopvang worden geplaatst, worden inwoner van Maastricht. Zijn de bijkomende kosten voor rekening van deze (centrum)gemeente?

De **PVV** (Gripping) pleit voor een goede opvang van de kinderen, ook al kost het meer geld. De prognoses van 2011 blijken verkeerd te zijn. Welke garanties kan de wethouder geven dat de gepresenteerde prognoses wel kloppen? Tot slot wil spreker weten of er in Maastricht ook een mannenopvang is.

M:OED (Van Mulken) sluit zich aan bij de opmerkingen van 50PLUS. De fractie stemt in met de benodigde extra financiering, maar mist informatie hoe de achterstanden in de toekomst worden voorkomen. Er is bijvoorbeeld nog veel onduidelijkheid over een structurele oplossing. Er wordt wel gesproken over vroegsignalering, maar dat is secundaire preventie. Wat wordt er gedaan op het vlak van primaire preventie? Wat wordt er verder gedaan om het aantal noshowmomenten terug te dringen?

De **PvdA** (Slangen) is blij met de door het college voorgestelde zienswijzen. Spreekster heeft nog een aantal vragen en opmerkingen.

- De wethouder heeft eerder toegezegd de raad voor het zomerreces te informeren over de fundamentele keuzes van de JGZ. Wanneer komt die informatie beschikbaar?
- De wethouder zou de fracties ook informeren over de kwartiermaker. Ook dat is nog niet gebeurd.
- Heeft het Rijk een visie op het vaccineren van kinderen?
- Veilig Thuis heeft door de uitbreiding van de taken extra geld nodig. In de zienswijze zijn echter de stappen 1 tot en met 4 van de meldcode niet voldoende geborgd. De PvdA pleit voor meer preventie.
- De PvdA stelt voor om de zienswijze aan te vullen met evaluatie over een jaar. Daarin moeten de consequenties (zowel aantal meldingen als financieel) van de aanpassingen duidelijk worden.

De **SP** (Vrehan) maakt zich zorgen over het voorliggende voorstel met opnieuw een aantal decentralisaties vanuit het Rijk. De fractie heeft verder een aantal vragen over het onderwerp.

- Hoe zijn de achterstanden in de jeugdgezondheidszorg ontstaan? Die zijn niet nieuw. Waarom komen ze dan nu weer aan de orde?
- De zorgvraag groeit. Wat zijn de achterliggende oorzaken? Spreker roept op om er minder bureaucratisch mee om te gaan.
- Spreker hoopt dat met het geld voor het rijksvaccinatieprogramma het programma goed en grondig kan worden uitgevoerd om infectieziekten zo veel mogelijk te voorkomen.
- De gemeente moet nu voor de zoveelste keer financieel bijspringen bij Veilig Thuis. Spreker vraagt in dat kader naar de stand van zaken van de vijf stappen, zeker nu slechts geïnvesteerd wordt in stap 5. Hij denkt dat de meeste winst in de voorgaande stappen kan worden behaald.

Spreker stelt tot slot voor om de voorgestelde zienswijzen aan te scherpen, onder andere wat betreft de bureaucratie en het stappenplan.

De **VVD** (Limpens) constateert dat er weinig concrete prestatie-indicatoren zijn geformuleerd. Daarmee wordt een beoordeling moeilijk. Spreker vreest verder ook dat de incidentele bijdragen structureel worden en stelt dan ook voor om de stand van zaken goed in kaart te brengen en vervolgens eenmalig schoon schip te maken. De VVD onderschrijft de voorgestelde zienswijzen.

PVM (Garnier) vindt het voorliggende zorgelijk. De fractie van PVM mist ook concrete prestatie-indicatoren. Er is verder sprake van een groeiende vraag in de zorg, terwijl er te weinig verpleegkundigen zijn. De noshowproblematiek moet worden aangepakt. Ook PVM vraagt of de prognoses van 2011 nog wel relevant zijn.

D66 (Politsch) maakt zich ook zorgen over de financiële situatie van de GGD ZL en is bang dat deze incidentele subsidie structureel wordt. De fractie heeft verder de volgende vragen en opmerkingen.

- Er wordt gesproken over meer samenwerking en meer efficiency binnen de keten. Gaat de GGD ook binnen haar eigen organisatie kijken of er met efficiency wat bereikt kan worden, bijvoorbeeld de aanpak van de noshowproblematiek?

- In het voorliggende voorstel is sprake van een ambitie om de aanpak van de problematiek naar voren te halen. Plannen daarvoor worden in 2019 verder uitgewerkt in de aanpak MDA++. Wie gaat dat doen en wat is daarbij de rol van de gemeenteraad? Met welke indicatoren kan de raad sturen?
- Veilig Thuis moet zaken zo veel mogelijk integraal oppakken met het lokale veld. Hoe wordt daarop gestuurd?

GroenLinks (Janssen) is het met de PVV eens dat kinderen goed moeten worden opgevangen, maar is het ook eens met de VVD die wil voorkomen dat incidentele bijdragen structureel worden. Hij hoopt dat de zorgen van de fracties deze avond kunnen worden opgelost en wil weten wat er gebeurt als dat niet het geval is. GroenLinks steunt de twee voorgestelde zienswijzen, maar ziet ook graag antwoorden op de vragen (en zorgen) van de fracties.

SPM (Rodolf-Lejeune) steunt de voorliggende zienswijzen, maar heeft nog een aantal vragen en opmerkingen.

- Zijn de eerder opgestelde prognoses nog reëel? Waarom zijn ze niet bijgesteld sinds 2011?
- Waarom zijn de fracties niet eerder over geïnformeerd over de voorliggende zienswijzen?
- Voor Veilig Thuis wordt 975.000 euro extra gevraagd. Hoe is de verdeling tussen de centrumgemeenten?

Voor het **CDA** (Van Loo) staat goede zorg voorop. De fractie deelt de zorgen van het college, onder andere over de jeugdgezondheidszorg. Spreekster heeft de volgende vragen en opmerkingen.

- Het budget voor de jeugdgezondheidszorg is gebaseerd op de prognoses uit 2011. Waarom is dat niet eerder bijgesteld?
- Wat betekent de toenemende inzet op termijn voor de jeugdgezondheidszorg, de werkdruk en bijvoorbeeld de wachtlijsten? Wat is de stand van zaken specifiek in Maastricht?
- Er wordt nu gesproken over de wetwijziging, met vooral aandacht voor stap 5 en weinig voor de andere vier stappen. Wat betekent dat concreet voor Maastricht?

Wethouder **De Graaf** constateert dat de fracties het in algemene zin eens zijn met de voorgestelde zienswijzen. Zij maken zich echter zorgen over het structurele karakter van de incidentele bijdragen en vragen zich af hoe de raad zaken kan sturen. De GGD is een gemeenschappelijke regeling. Die legt een groot beslag op de portefeuille van de wethouder. Het is een uitdaging om daar bestuurlijk grip op te houden. Daarom stelt de wethouder voor om de voorliggende zienswijzen in te dienen.

Een **ambtenaar** (Chris) gaat in op een aantal detail- en technische vragen.

- Maastricht is centrumgemeente op het gebied van vrouwenopvang voor de regio's Heuvelland en Westelijke Mijnstreek. Xonar voert dat uit. De gemeente krijgt daarvoor middelen uit de Decentralisatieregeling Vrouwenopvang.
- Xonar zet niet alleen in op de opvang van slachtoffers, maar ook – via onder andere Veilig Thuis, de Wmo en jeugd – op daderhulpverlening.
- Met MDA++ (multidisciplinaire aanpak) pakken gemeenten zaken preventief op (de stappen 1 tot en met 4) met verschillende disciplines en specialismes. De gemeenten sturen op samenwerking in het lokale veld om misstanden eerder te ontdekken en daarop te acteren. De gemeenten gaan daar gelijk met de invoering van de nieuwe meldcode mee aan de slag.

Een **ambtenaar** (Haasse, beleidsmedewerker Jeugd) gaat in op de vragen over de jeugdgezondheidszorg.

- De prognoses voor de bevolkingsgroei in Maastricht worden slechts een keer in de vijf of tien jaar bijgesteld. Op basis van de actuele bijstellingen is de basissubsidie aan de jeugdgezondheidszorg aangepast.
- De regelmatig terugkerende incidentele verhogingen van het budget van de jeugdgezondheidszorg zijn de aanleiding geweest voor de instelling van een stuurgroep 1 jeugdgezondheidsorganisatie met als doel om de verschillende organisaties op dit gebied te ontschotten en het werk efficiënter te organiseren.
- Ook bij de jeugdgezondheidszorg is sprake van nieuwe taken, zoals het preventieve deel van de jeugdhulp. Ook daarmee gaat de stuurgroep aan de slag.

Wethouder **De Graaf** benadrukt dat zij ook aandacht vraagt voor de stappen 1 tot met 4. Ook bij de JGZ wordt meer aandacht besteed aan de voorkant, de preventie. Met de inrichting van de 1 JGZ wordt verwacht dat deze begrotingswijzigingen tot het verleden behoren.

Spreker vervolgt met uitleg over de werkwijze en de wachtlijsten van Veilig Thuis. Veilig Thuis beoordeelt elke melding, onder andere of er sprake is van acute of structurele onveiligheid. Voor acute situaties zijn er geen wachtlijsten. Voor andere situaties gelden twee wettelijke termijnen: meldingen moeten binnen vijf dagen worden getrieerd en binnen tien weken worden afgerond. De wachtlijsten betreffen dat laatste, waardoor problemen vaak te laat worden opgepakt. Daar wordt nu kritisch naar gekeken. In december 2018 volgt een tussenrapportage met onder andere aanbevelingen voor verbeteringen in de werkwijze, wellicht met een betere samenwerking tussen Veilig Thuis en de lokale organisaties.

De wethouder zegt toe te onderzoeken welke informatie eerder is toegezegd en kondigt aan daaraan tegemoet te komen. Zij benadrukt hierbij dat 1 JGZ nog in ontwikkeling is en zegt toe de fracties te informeren over het proces.

De wethouder benadrukt dat het aan de raad is om zienswijzen te amenderen. Zij, maar ook de GGD, deelt de zorgen van de fracties. Zij heeft de hoop dat met 1 JGZ op het gebied van preventie stappen gezet kunnen worden. Dat moet de overschrijding van de kosten in de jeugdhulp terugdringen.

Een **ambtenaar** (Haasse) deelt mee dat het probleem van de noshows ook door de JGZ wordt onderkend. Het is gratis hulp. Ouders moet dus langs andere wegen worden duidelijk gemaakt dat tijd kostbaar is. Daarnaast wordt onderzoek gedaan, onder andere met een andere invulling van de spreekuren.

De **VVD** (Limpens) vindt dat mensen die niet verschijnen, moeten betalen.

Een **ambtenaar** (Haasse) legt uit dat dat uitgesloten is door de Wet jeugdgezondheidszorg.

Wethouder **De Graaf** deelt mee dat de overheid geen eigen standpunt inneemt over wel of niet vaccineren. De gemeente voert slechts het rijksvaccinatieprogramma uit.

Een **ambtenaar** (Chris) deelt mee dat Veilig Thuis geen eigen prestatie-indicatoren kent. Er is bijvoorbeeld niet bekend hoeveel meldingen er binnenkomen. Dat is bijvoorbeeld - vreemd genoeg - afhankelijk van de temperatuur. Daar kan Veilig Thuis dan ook moeilijk op sturen. Ook kan er, bij minder meldingen, sprake zijn van meer zware casussen. Het is daarom moeilijk te sturen op aantallen. Ook ervaringscijfers ontbreken. Er wordt nu getracht om meer zicht te krijgen op onveilige situaties en op bijvoorbeeld de daderproblematiek. In die nieuwe aanpak wordt de professional verplicht om misstanden te melden. Gespecialiseerde bureaus schatten in dat er daardoor meer geld nodig is. De kosten van de aanscherping van de meldcode in de centrumgemeenten vrouwenopvang worden betaald uit de algemene uitkering van alle gemeenten. Iedere gemeente betaalt dus mee. In het Heuvelland en de Westelijke Mijnstreek is meer sprake van vrouwenopvang dan in Heerlen. Daarom is de verhouding tussen die regio's 57,3% en 46,7%.

Een **ambtenaar** (Haasse) deelt mee dat het convenant over de verwijfsindex per 1 januari 2019 wordt geactualiseerd. Die index is bedoeld voor alle partijen die met de problematiek te maken hebben. Daarin zit ook de aanscherping van meldcode 1 tot en met 4. Dat leidt wellicht tot meer meldingen bij Veilig Thuis.

De **PVV** (Grippeling) merkt op dat medewerkers van Jeugdzorg zich zorgen maken over het tekort aan crisislekken. Spreker stelt dan ook voor om, gezien ook de verwachte toename, daar meer geld voor te reserveren.

Wethouder **De Graaf** legt uit dat de kosten van crisisopvang geen deel uitmaken van deze gemeenschappelijke regeling.

Tweede termijn

De **voorzitter** vraagt de fracties om in deze tweede termijn aan te geven of ze, zoals gebruikelijk is bij gemeenschappelijke regelingen, gebruik willen maken van een tweede raadsronde op 27 november 2018. Hij vraagt hen ook om een reactie op de voorgestelde zienswijzen.

50PLUS (Van Est) mist een indicatie van welke problemen met het gevoteerde geld worden opgelost en hoe ontwikkelingen kunnen worden gemonitord. Spreker wil weten op welke termijn zaken zullen zijn veranderd en of de gemeente wel grip heeft op de ontwikkelingen. Hij stelt voor om daar in de tweede

raadsronde verder over te spreken, temeer omdat eerder gesproken is over prestatie-indicatoren bij raadsvoorstellen. Hij vraagt tot slot of de voorgestelde begrotingswijziging van de GGD al is opgenomen in de Begroting 2019 van de gemeente.

SAB (Schulpen) is het eens met 50PLUS om in een tweede raadsronde meer duidelijkheid te krijgen.

De **PVV** (Grippeling) pleit ook voor een tweede raadsronde.

M:OED (Van Mulken) begrijpt dat noshows worden veroorzaakt doordat het aanbod niet altijd aansluit op de behoefte. Spreekster wil weten wat met deze kennis wordt gedaan. Er wordt gesproken over vroegsignalering en over knooppunten. Wat houdt dat in en wat wil men hiermee bereiken? M:OED stemt in met de tweede raadsronde.

De **PvdA** (Slangen) blijft haar zorgen houden en heeft aan het eind van deze raadsronde alleen maar meer vragen. Spreekster vindt dat een nieuwe raadsronde geen toegevoegde waarde heeft. De PvdA beraadt zich over een amendement. Zij blijft pleiten voor een meetmethode bij Veilig Thuis en vraagt de wethouder om haar visie hierop.

De **SP** (Vrehan) vindt het ook moeilijk om met de verstrekte informatie een standpunt in te nemen. Spreker ziet dan ook uit naar een tweede raadsronde.

De **VVD** (Limpens) vindt een tweede raadsronde zinvol en stelt voor om dan een begin te maken met prestatie-indicatoren.

PVM (Garnier) sluit zich daarbij aan.

D66 (Politsch) wil weten wanneer de raad meer informatie kan verwachten over MDA++. Spreekster stelt voor dat de wethouder de fracties op de hoogte zal houden van de ontwikkelingen. Ook D66 betwijfelt of een extra raadsronde meerwaarde heeft.

GroenLinks (Janssen) sluit zich aan bij de bijdrage van de PvdA en ziet ook geen meerwaarde in een tweede raadsronde. Dat wordt wellicht een herhaling van zetten. Spreker stelt voor dat alle partijen samen optrekken in het opstellen van een amendement.

SPM (Rodolf-Lejeune) sluit zich aan bij de woorden van GroenLinks.

Het **CDA** (Van Loo) zet ook vraagtekens bij wat een tweede raadsronde kan opleveren. Voor aanvullende informatie is een informatiebijeenkomst meer geschikt. Spreekster benadrukt dat het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling uiteindelijk de beslissing neemt. Daarom moet de gemeente Maastricht, om niet zoals vroeger onder te sneeuwen, een duidelijk signaal afgeven. De fracties moeten de voorgestelde zienswijzen aanscherpen. Dat is mogelijk met een amendement.

Wethouder **De Graaf** legt uit dat het, gezien de tijdsdruk, slechts mogelijk is om voorgestelde zienswijzen te amenderen. Zij proeft uit de reacties van de fracties dat zij meer inzicht willen hebben in de ontwikkelingen: het aantal meldingen, hoe deze worden verwerkt en in welke tijd. Die informatie kan worden opgenomen in de 3D-monitor. Zij weet niet goed hoe zij de GGD de behoefte aan een meetinstrument duidelijk kan maken. Het is echter ook mogelijk om de GGD uit te nodigen voor een raadsronde om specifieke vragen te beantwoorden. Wellicht kan zij ook meer inzicht geven in de beschikbare cijfers. De voorliggende begrotingswijziging is al verwerkt in de Begroting 2019.

Een **ambtenaar** (Haasse) deelt mee dat bij zowel Veilig Thuis als bij 1 JGZ een monitorwerkgroep cijfers gaat verzamelen. De fracties kunnen daar wellicht over worden geïnformeerd. Bij de GGD zijn de voorkant en de achterkant gecombineerd in een organisatie. De JGZ is de meest preventieve poot binnen het sociale domein. De primaire preventie is onderdeel van de GGD. Het gaat onder meer om seksuele voorlichting aan jongeren en voorlichting over psychisch welbevinden en leefstijl. Aan dat alles wordt nog hard gewerkt. Knooppunten worden ontwikkeld om jeugdhulp, jeugdgezondheidszorg, maatschappelijk werk en ondersteuning van het onderwijs bij elkaar te brengen. Ook daar wordt nog hard aan gewerkt.

Een **ambtenaar** (Chris) deelt mee dat de aanpak van MDA++ eigenlijk al bestaat met het Veiligheidshuis als regisseur. Binnen MDA++ wordt intensief samengewerkt met regionale en subregionale partners. Het programma Geweld hoort nergens thuis en biedt kansen om Veilig Thuis met een multidisciplinaire aanpak een stevige positie te geven. Spreker biedt aan om de fracties door middel van een brief te informeren over de stand van zaken en over de komende ontwikkelingen.

De **voorzitter** constateert dat de wethouder het eens is met deze toezegging. Hij constateert verder dat de fracties voorgestelde zienswijzen willen amenderen. Zeven fracties zijn voorstander van een - gebruikelijke - tweede raadsronde. Het amendement kan ook in de raadsvergadering worden behandeld.

Wethouder **De Graaf** zegt toe iemand van de GGD uit te nodigen voor de tweede raadsronde.

50PLUS (Van Est) ziet uit naar de informatie van de GGD en stelt voor om in die tweede raadsronde te spreken over de amendering.

SAB (Schulpen) pleit voor een bespreking van het amendement in de raadsvergadering.

De **PVV** (Gripping) pleit voor een informatieronde met informatie van de GGD.

M:OED (Van Mulken) is geen voorstander van een tweede raadsronde, omdat deze niet gebruikt kan worden om het amendement verder vorm te geven met onder andere de prestatie-indicatoren.

De **PvdA** (Slangen) vindt een tweede raadsronde niet nodig.

De **SP** (Vreken) vindt een tweede raadsronde ook niet nodig. Spreker pleit wel voor een gedegen voorbereiding van het amendement.

De **VVD** (Limpens) geeft de voorkeur aan een presentatie door de GGD.

PVM (Garnier) sluit zich daarbij aan.

D66 (Politsch) vindt een raadsronde niet evident. Spreekster wil graag haar vragen in een informatieronde aan de GGD stellen.

GroenLinks (Janssen) geeft de voorkeur aan een bespreking van de amendering in de raadsvergadering.

Ook **SPM** (Rodolf-Lejeune) vindt een extra raadsronde niet nodig.

Het **CDA** (Van Loo) sluit zich daarbij aan. Een informatiebijeenkomst met de GGD is welkom.

De **voorzitter** stelt voor aan het presidium te vragen om een informatiebijeenkomst met de GGD in te plannen. De fracties bereiden samen een amendement voor. Dat zal in de raadsvergadering worden besproken.

Wethouder **De Graaf** biedt ambtelijke ondersteuning aan bij de voorbereidingen voor het amendement.

De **voorzitter** sluit het overleg om 18.45 uur.